

Vertaald door Ineke van Strien, 2023

## Het geheim van de twee bomen in het paradijs

Tot het antroposofisch begrip/inzicht van het kerstfeest behoort de kennis van het bestaan van de twee Jezus kinderen, die in een afstand van bijna een jaar rond het keerpunt der tijden in Palestina geboren werden. De imaginatie van de bomen in het paradijs hangt nauw samen met deze beide Jezus kinderen. Sergej O. Prokofieff laat in onderstaand artikel het oerbeeld van beide bomen en zijn betekenis voor de huidige mens zien.

Men kan zich in de hele mensheidsgeschiedenis nauwelijks een grotere polariteit denken als die er bestond tussen de twee Jezus kinderen, die rond het keerpunt der tijden geboren werden. Bij de op 6 januari geboren Jezus knaap uit het Mattheüs evangelie hebben we te maken met één van de oudste en rijpste individualiteiten van de mensheid. Reeds ten tijde van het oude Atlantis bereikte deze individualiteit als 'lievelingsleerling van Manu', de grote leider van het zonneorakel, zijn hoge inwijdingsgraad.<sup>i</sup> Tijdens de eerste na atlantische periode eigende deze individualiteit zich in zeven op elkaar volgende incarnaties de zeven wijsheidsstromen van de heilige Rishi's toe, om deze daarna tijdens een achtste incarnatie in de eigen ziel samen te voegen. Dat gebeurde doordat hij blind en doof geboren werd, en nu, alleen met de eigen innerlijke wereld geconfronteerd, zich deze zevenvoudige wijsheid van de Rishi's herinnerde en uit hen een schaal kon vormen waarin hij de grote openbaring van de komende Christus, in de gestalte van de grote zonne aura Ahura Mazdao, kon ontvangen.<sup>ii</sup> Daardoor was deze individualiteit voorbereid om als incarnatie met de naam Zarathoestra de tweede na – atlantische cultuur te vestigen, die de opgave had de mensheid voor de eerste keer op de juiste wijze tot het inzicht van –, en in het zich uitzetten met, de materie te leiden.

In de zesde voorchristelijke eeuw belichaamde Zarathoestra zich in Babylon als Zarathas. In deze incarnatie had hij drie leerlingen, die later als de drie magiërs uit het oosten naar Palestina trokken om de nieuwe incarnatie, waarin hun toenmalige leraar als meester het hoogste moest volbrengen, eer te bewijzen.<sup>iii</sup> Want nadat hij reeds in een eerder aardeleven Mozes zijn etherlichaam en Hermes Trismegistos, de grondlegger van de Egyptische cultuur, zijn astraallichaam geofferd had was hij nu bereid het hoogste offer te brengen, namelijk bij de doop in de Jordaan het door hem voorbereide lichaam van Jezus van Nazareth te verlaten en hem Christus, die hij al duizenden jaren als de zonnegeest Ahura Mazdao gediend had, ter beschikking te stellen.<sup>iv</sup>

Een geheel andere herkomst had – aldus het geesteswetenschappelijke onderzoek van Rudolf Steiner – het wezen van de andere Jezus knaap zoals in het Lukas evangelie beschreven wordt. Hier hebben we van doen met een individualiteit die tijdens het keerpunt der tijden (überhaupt) voor de eerste keer op aarde incarneerde. Als zusterziel van Adam was zij na de zondeval voor de gevolgen behoed en als drager van het hemelse oerbeeld van de mens in de geestelijke wereld bewaard. Vandaar begeleidde zij de verdere ontwikkeling van de mensheid en was binnen de mysteriën steeds met de aldaar werkende ingewijden in verbinding. Als paradijselijk wezen, dat nog geen aardse ervaringen bezat en daarmee de krachten van het kind in de oorspronkelijke reinheid representeerde werd dit zgn. Lukas kind tijdens het keerpunt der tijden geboren.<sup>v</sup>

Op zijn twaalfde levensjaar ontving hij in zijn ziel de individualiteit van Zarathoestra, zodat deze beide individualiteiten, de jongste en één van de oudsten, 18 jaar lang het aardse lichaam voor de Christus voorbereidden. Alleen door hun gezamenlijke offerdienst werd de incarnatie van de komende Christus op aarde überhaupt mogelijk.

De toekomst van de twee bomen in het paradijs

Wat betekent de samenwerking van deze beide individualiteiten voor de komst (advent) van Christus? Hier gaat de oerwetmatigheid van iedere ontwikkeling in vervulling, waardoor alleen uit de vereniging van de grootste polariteiten een derde als het nieuwe en hogere kan ontstaan. Zo was de verbinding van deze oer kindheids krachten van het Lukas kind met de gerijpte wijsheidsvolle krachten van het Mattheüs kind van node, om Christus als de geestelijke zon op aarde te ontvangen.

Wat op deze wijze tijdens het keerpunt der tijden op het wereldtoneel als een historisch feit plaats vond, dat moet vandaag door ieder mens uitsluitend innerlijk herhaalt worden, zodat Christus in de mensenziel kan binnen trekken en zich in haar kan openbaren. Alleen wanneer de mens de mogelijkheid vindt om de spirituele wijsheid, ook in oudere jaren, met de kindheids krachten te verenigen en tot een nieuwe bewuste samenwerking te brengen, is hij in staat om zijn ziel tot een plaats te maken waar Christus in onze tijd aanwezig kan zijn.<sup>vi</sup>

Maar niet alle wijsheid is geschikt de kindheids krachten te wekken, want al het intellectuele is voor haar dodelijk. Alleen de nieuwe, spirituele wijsheid, zoals de mens in de antroposofie tot zijn beschikking heeft, is in staat tot dit doel te komen. En daardoor is antroposofie de wegbereider voor de intocht van Christus in de menselijke ziel.

In de geestelijke wereld is er nog een belangrijk wezen, die in het bijzonder met de innerlijke ontwikkeling van de mens verbonden is. Dat is de huidige, over de mensheid regerende, tijdgeest Michael. Op welke wijze is hij echter met datgene verbonden wat hierboven, als het geheim van de twee Jezus knapen en hun samenwerking tijdens het keerpunt der tijden, werd geschetst?

Deze bijzondere individualiteiten, Zarathustra en het Lukas kind, van wie de ene de algemene weg van de mensheid op aarde mee voltrok en de andere in de geestelijke wereld achter-, en met de hemelse bron verbonden, bleef, brengt Rudolf Steiner ook in verbinding met de imaginatie van de twee paradijs bomen.<sup>vii</sup> Zo komt in deze imaginatie de boom der kennis overeen met het kind van het Mattheus evangelie (Zarathustra) en de boom van het leven met het Lukas kind.

In het paradijs stonden de beide bomen echter ondertussen geheel anders tot elkaar. Eén van de zonen van Adam, Seth, mocht tijdens zijn inwijding nog één keer het paradijs betreden, waar hij ze toen als onscheidbaar van elkaar waarnam. En hun nieuwe beschermer was de aartsengel Michaël. “Toen Seth het paradijs betrad, zag hij dat de boom der kennis en de boom des levens dicht met elkaar vergroeid waren. De aartsengel Michaël – hij die voor God staat – gaf hem toestemming drie zaadkorrels van deze inééngestregelde bomen te nemen.”<sup>viii</sup>

Men kan uit deze beschrijving van Rudolf Steiner zelfs opmaken, dat de beide oorspronkelijk gescheiden paradijs bomen, van toen af aan, tot één boom waren vergroeid, die in een imaginatie de gehele toekomst van de mensheid laat zien. Want de drie zaadkorrels, die Seth van hem mocht nemen, zijn het beeld voor de komende geest gestalte van de mens: geestzelf, levensgeest en geestesmens.<sup>ix</sup>

En deze vereniging van beide bomen in het paradijs, die als gevolg van de zondeval en het sluiten van de poort naar de geestelijke wereld was ingetreden, vormt het oerbeeld voor de samenwerking van beide Jezus individualiteiten tijdens het keerpunt der tijden, die uit de volkomen doordringing van de reinste kindheids krachten met de hoogste wijsheid bestond.

## De michaëlische weg tot Christus

Dit toekomstbeeld van de beide ineengestregelde bomen, die Michaël in de geestelijke wereld behoed, moet tegenwoordig tijdens zijn eerste regentschap van de mensheid na het mysterie van Golgotha, een nieuwe werkelijkheid in de menselijke ziel worden. Opdat dit kan gebeuren, werd u de antroposofie gegeven. Op uw scholingsweg kunnen de oorspronkelijke kindheids krachten met de nieuwe spirituele wijsheid zich doordringen en ook het oerbeeld van het tot één boom vergroeide in ieder mens bereikt worden. Dat is in staat in de ziel de innerlijke ruimte te vormen, waarin Christus beleefd kan worden.

Dat is een voor de huidige tijd zeer belangrijk aspect van de moderne inwijdingweg, en is door Rudolf Steiner ook wel als de Michaël weg, die zijn voortzetting in de Christus weg vindt, gekenschetst.<sup>x</sup>

Zo openbaart het antroposofisch begrip van het kerstfeest zich als een oerbeeld, die tegenwoordig in

iedere mensenziel tot een volledige werkelijkheid moet rijpen, zodat op deze michaëlische weg de ontmoeting van de mens met de Christus bewust plaats vindt.

In de geestesgeschiedenis van de mensheid waren het de Rozenkruisers, die als eerste dit geheim begrepen en bestudeerd hebben. Daarom mag de hier gegeven schets van het kerstmysterie ook wel een rozenkruiser mysterie genoemd worden. Dat is ook de reden, waarom Rudolf Steiner op zijn pastelschets van het 'Kerst motief' (1923) het rozenkruis verbonden heeft.

---

<sup>i</sup>R.S.: GA 109, Das Prinzip der spirituellen Ökonomie im Zusammenhang mit Wiederverkörperungsfragen, Vortrag 19 – 02 – 1909.

<sup>ii</sup>Ebd., Vortrag 25 – 05 – 1909.

<sup>iii</sup>R.S.: GA 123, Das Mathäus Evangelium, Vortrag 6 – 09 – 1910, als ook S.O. Prokofieff: Die Mysterien der Hirten und der Königen im Lichte der Anthroposophie, Dornach 1998.

<sup>iv</sup>Ebd., Vortrag 7 – 09 – 1910.

<sup>v</sup>R.S.: GA 114, Das Lukas Evangelium, Vortrag 18 – 09 – 1909.

<sup>vi</sup>Ebd., Vortrag 26 – 09 – 1909.

<sup>vii</sup>Ebd., Vortrag 18 – 09 – 1909.

<sup>viii</sup>R.S.: GA 96, Ursprungsimpulse der Geisteswissenschaft. Christliche Esoterik im Lichte neuer Geist-Erkenntnis, Vortrag 17 – 12 – 1906.

<sup>ix</sup>Ebd.

<sup>x</sup>R.S.: GA 194, Die Sendung Michaels. Die Offenbarung der eigentlichen Geheimnisse des Menschenwesens, Vortrag 23 – 11 – 1919.